

Examen VMBO-KB

2008

tijdvak 2
maandag 16 juni
13.30 - 15.30 uur

Nederlands CSE KB

Bij dit examen horen een bijlage en een uitwerkbijlage.

Beantwoord alle vragen en maak alle opdrachten in de uitwerkbijlage.

Dit examen bestaat uit 24 vragen, een samenvattingsopdracht en een schrijfopdracht.
Voor dit examen zijn maximaal 50 punten te behalen.
Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

800045-2-725o

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.allexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Tekst 1

4p 1 Lees eerst onderstaande vragen en zoek dan in de tekst naar het antwoord. Geef je antwoorden in de uitwerkbijlage.

- 1 Hoeveel verschillende soorten vlinders zijn er te zien in het Noorder Dierenpark?
- 2 Hoeveel meter lang is de tunnel onder de aarde door in het Boomkroonpad?
- 3 Hoeveel meter hoog is de uitkijktoren bij het Boomkroonpad van Staatsbosbeheer?
- 4 Tot welke leeftijd mag je gratis in het Noorder Dierenpark?
- 5 Waar kun je op internet meer informatie vinden over het Boomkroonpad?
- 6 Welk telefoonnummer moet je bellen om informatie te krijgen over Kabouterland?
- 7 Hoeveel attracties zijn er opgenomen in de Hondsrugroute?
- 8 Hoe duur is het boek waarin de Hondsrugroute beschreven staat?
- 9 Uit welke twee types bungalow kun je kiezen als je zou willen verblijven op Landal Greenparks Aelderholt?
- 10 Welke twee weekends zijn de duurste op Landal GreenParks?

Tekst 2

9p 2 Samenvattingsopdracht
Vat de tekst “Winterkwalen” samen in maximaal 185 woorden.

De volgende elementen moeten in je samenvatting voorkomen:

- de oorzaak van verkoudheid en griep
- een verklaring voor het feit dat griep gevaarlijker is dan verkoudheid
- twee oorzaken van het feit dat in het najaar veel mensen verkouden zijn
- twee mogelijkheden om verkoudheid of griep te voorkomen
- voor welke mensen het belangrijk is om te voorkomen dat zij griep krijgen
- de verklaring waarom er nog niet veel interesse is voor een anti-verkoudheidsmiddel
- de verklaring waarom artsen nog niet vaak anti-griepmiddelen voorschrijven.

Zorg voor een goedlopend geheel. Zet de titel erboven. Gebruik geen telegramstijl.

Tekst 3

- 1p **3** Een afbeelding in een advertentie kan verschillende functies hebben:
- 1 de afbeelding dient om de aandacht te trekken
 - 2 de afbeelding is nodig om de tekst te begrijpen
 - 3 de afbeelding voegt inhoudelijk iets nieuws toe aan de tekst.
- Wat is de belangrijkste functie van de afbeelding in deze advertentie?
- A** alleen 1
B alleen 2
C alleen 3
- 1p **4** Voor wie is deze advertentie bedoeld?
- A** alle lezers
B docenten
C politici
D werkgevers
- 1p **5** Wat is het belangrijkste doel van deze advertentie?
- A** amuseren
B informeren
C overtuigen
D tot handelen aansporen

Tekst 4

- 1p **6** Hoe wordt het onderwerp van de tekst in alinea 1 ingeleid?
- A** door de mening van de schrijfster van de tekst te geven
B door een korte omschrijving van het onderwerp te geven
C door een belangrijke vraag te stellen
D door een deskundige voor te stellen
- 1p **7** Wat is het verband tussen alinea 2 en alinea 3?
- A** Alinea 2 en 3 vormen samen een opsomming.
B Alinea 3 versterkt alinea 2.
C In alinea 3 staat een verklaring voor alinea 2.
D In alinea 3 staat nadere uitleg van alinea 2.

Gebruik de volgende informatie voor het beantwoorden van de vragen 8 en 9.

De tekst kan worden verdeeld in vijf delen:

Deel 1 alinea 1

Deel 2 alinea's 2 en 3

Deel 3 alinea's 4 en 5

Deel 4 alinea 6

Deel 5 alinea's 7 en 8

- 1p **8** Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van deel 2 (alinea's 2 en 3)?
- A Argumenten voor een tijdige bloedtest
 - B Gevolgen van langdurige keelontstekingen
 - C Problemen bij het vaststellen van Pfeiffer
 - D Voorbeelden van patiënten met Pfeiffer
- 1p **9** Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van deel 3 (alinea's 4 en 5)?
- A Besmetting en verschijnselen
 - B Herkenbaarheid en behandeling
 - C Keelontsteking en griep
 - D Ziekte en onderzoek
- 1p **10** In de regels 43-45 staat dat Lonneke weer is gaan trainen. Uit welke andere zin in de tekst blijkt het duidelijkste, dat Lonneke daarmee juist handelt?
- A Sporten tijdens de ziekte van Pfeiffer is niet altijd goed. (regels 81-82)
 - B Is het virus iets afgezwakt en heeft de zieke meer energie, dan kan sporten helpen om de conditie weer op te bouwen en de genezing te bevorderen. (regels 88-92)
 - C Volgens huisarts J.Holwerda is er wel iets aan de ziekte te doen. (regels 98-99)
 - D Maar in de meeste gevallen is rust de beste en enige remedie. (regels 121-122)
- 1p **11** Huisarts J. Holwerda zegt: "Maar de ziekte helemaal wegnemen gaat niet: het virus kan ik niet verwijderen." (regels 109-111)
In welke zin wordt hetzelfde beweerd?
- A Wie eenmaal geïnfecteerd is met het virus, draagt dat de rest van zijn leven bij zich. (regels 57-59)
 - B Het merendeel merkt namelijk niets van het virus. (regels 61-63)
 - C Of iemand die besmet is, ziek wordt, hangt af van zijn weerstand. (regels 64-65)
 - D Daarom lijkt het of pubers het virus vaker oplopen, maar dat is schijn. (regels 69-71)
- 2p **12** Om welke twee redenen kan sporten tijdens de ziekte van Pfeiffer gevaarlijk zijn? Gebruik niet meer dan 20 woorden.

- 1p **13** Wat is het belangrijkste doel van de schrijfster met deze tekst?
- A gevoelens tot uitdrukking brengen
 - B informeren
 - C overtuigen
 - D tot handelen aansporen
- 1p **14** Is deze tekst geschreven voor een speciale groep onder de lezers van het blad J/M Pubers?
- A ja, voor huisartsen
 - B ja, voor ouders van Pfeifferpatiënten
 - C ja, voor patiënten met de ziekte van Pfeiffer
 - D nee, de tekst is gericht op alle belangstellende lezers van J/M Pubers

Tekst 5

- 1p **15** Hoe wordt de tekst in alinea 1 ingeleid?
- A door de belangrijkste aspecten van het onderwerp te noemen
 - B door duidelijk te maken hoe het artikel opgebouwd is
 - C door een bekende deskundige aan de lezers voor te stellen
 - D door een eerder artikel van de schrijver samen te vatten
- 1p **16** Waarom is een internationaal netwerk van onderzoekers opgericht (alinea 1)?
- A omdat de toeristische bedrijfstak afhankelijk is van weer en klimaat
 - B omdat er geen aandacht geschonken wordt aan mogelijke kansen en eventuele bedreigingen van het toerisme door klimaatverandering
 - C omdat klimaatveranderingen grote gevolgen kunnen hebben voor recreatie en toerisme
 - D omdat toeristen elk jaar naar het Middellandse Zeegebied trekken om te genieten van het mooie weer
- 1p **17** Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van alinea 2?
- A Klimaat trekt toeristen
 - B Koele stranden
 - C Vakantie in eigen land
 - D Vakantie in het zuiden
- 1p **18** Noem drie effecten uit alinea 5 die bewijzen dat klimaatverandering nu al begonnen is.
- 1p **19** Door welke drie oorzaken zal volgens alinea 6 het percentage van de uitlaatgasuitstoot snel verder stijgen?
- 1p **20** “Aanzienlijke kostenverhogingen en dus prijsstijgingen in de luchtvaart zijn dan bijna onvermijdelijk.” (regels 110-112)
→ Citeer de zin uit alinea 7 die hiervoor het duidelijkst een oorzaak aangeeft.

- 1p **21** Wat is de hoofdgedachte van het artikel 'Klimaat verandert toerisme'?
- A** Door klimaatveranderingen en milieubeleid zullen de toeristen andere bestemmingen gaan kiezen.
 - B** Er wordt geen enkele aandacht besteed aan mogelijke kansen die klimaatverandering aan het toerisme biedt.
 - C** Het toerisme is de enige bedrijfstak die helemaal afhankelijk is van weer en klimaat.
 - D** Recreatie en toerisme zijn ook in belangrijke mate veroorzakers van het veranderende klimaat.
- 1p **22** Een artikel kan onder andere de volgende doelen hebben:
- 1 amuseren
 - 2 informeren
 - 3 overtuigen
 - 4 tot handelen aansporen.
- Welke van bovenstaande doelen zijn de belangrijkste van het artikel 'Klimaat verandert toerisme'?
- A** 1 en 2
 - B** 1 en 4
 - C** 2 en 3
 - D** 3 en 4

Lees onderstaande tekst voor het beantwoorden van de vragen 23, 24 en 25.

Zeer koude winter wordt zeldzaamheid

5 De kans op een extreem koude winter in Nederland, zoals die in 1963, waarin de zwaarste Elfstedentocht werd gereden, wordt de komende decennia steeds kleiner. Een herhaling van de recordzomers van 2003 en 1947 wordt waarschijnlijker. Dat blijkt uit berekeningen van het Centrum voor Klimaatonderzoek (CKO) in Utrecht, die afgelopen week zijn afgerond. Het CKO berekende de kans op extreme weersituaties voor 4608 delen van de wereld in het Dutch Challenge Project: een groot onderzoek dat de kans op extreem weer bij een opwarmend klimaat voorspelt. Voor het onderzoek is drie maanden gebruikgemaakt van de krachtigste computer van Nederland in het Amsterdamse reken-

25 centrum SARA. De uitslagen suggereren voor Nederland een sterk toegenomen kans op extreme hitte in de zomer. Extreem koude winters komen volgens de computer over dertig jaar in theorie niet meer voor. In een warmer klimaat zou de kans op extreem koude winters vanzelf afnemen, was de verwachting, maar volgens het computermodel gebeurt dat in veel sterkere mate. In het model is uitgegaan van een wereldwijde toename van de hoeveelheid broeikasgas in de atmosfeer als gevolg van milieuverontreiniging.

Naar een artikel van Jeroen Trommelen, de Volkskrant, 4 oktober 2003

- 1p 23 Wat is de overeenkomst tussen bovenstaand tekstje 'Zeer koude winter wordt zeldzaamheid' en de hoofdttekst 'Klimaat verandert toerisme'? Beide teksten gaan over
- A de gevolgen voor het toerisme.
 - B klimaatonderzoek.
 - C klimaatverandering.
 - D vakantiebestemmingen.
- 1p 24 In het tekstje 'Zeer koude winter wordt zeldzaamheid' staat dat een herhaling van de recordzomers van 2003 en 1947 in Nederland waarschijnlijker wordt. (regels 6-8)
→ Citeer de zin uit alinea 3 van de hoofdttekst 'Klimaat verandert toerisme' waarin ongeveer hetzelfde wordt beweerd.
- 1p 25 Welke oorzaak van klimaatverandering wordt in beide teksten genoemd?
- A energieopwekking
 - B milieuverontreiniging
 - C toerisme
 - D vliegtuigverkeer

Let op: de laatste opdracht van dit examen staat op de volgende pagina.

Schrijfo opdracht

Verplaats je in de volgende situatie en bedenk daarbij dat als er in een opdracht “je”, “jij” of “jou(w)” staat, je telkens je eigen naam moet invullen.

Je lerares aardrijkskunde heeft net voor de meivakantie in jouw klas een film over de klimaatveranderingen laten zien. Deze film heeft grote indruk op jou gemaakt! Het volgende lesuur voert jouw klas tijdens maatschappijleer een felle discussie. Hierin wordt gesteld, dat iedereen een bijdrage kan leveren in de strijd tegen onnodige klimaatveranderingen. Om te onderzoeken of dit ook op jouw school kan, krijgt je klas een opdracht voor de eerste les na de vakantie. De opdracht luidt: “Ga na wat op onze school nadelig is voor het klimaat en bedenk een oplossing.”

Gezamenlijk vinden jullie, dat verschillende leraren te gemakkelijk met de auto naar school komen. Maar ook de brommers van veel leerlingen worden genoemd als een niet noodzakelijk vervoermiddel. Na de meivakantie wordt dit in jouw klas besproken en samen met de leraar maatschappijleer wordt besloten om een actie op touw te zetten.

13p 26 Een artikel

Jij krijgt de opdracht om voor de schoolkrant een artikel te schrijven.

Maak daarin duidelijk hoe groot het probleem is met betrekking tot de veranderingen in het klimaat. Zet je gegevens in een logische volgorde.

Probeer de lezer te overtuigen van de noodzaak om de auto of de brommer eens wat vaker te laten staan en in plaats daarvan met de fiets naar school te komen. Noem één reden waarom fietsen goed is voor het milieu en geef ook aan, dat het goed is voor de gezondheid om wat vaker de fiets te nemen in plaats van de brommer of de auto.

Verder informeer je de lezer over de felle discussies die er binnen jouw klas zijn gevoerd over dit onderwerp. Je vermeldt, dat een overduidelijke meerderheid van jouw klasgenoten vindt, dat er actie moet komen.

Je roept iedereen op mee te doen aan de jaarlijkse wandeltocht “Loop je warm voor de natuur”. Je vertelt hoe je je daarvoor kunt inschrijven.

Dat het inschrijfgeld (€ 5,- per deelnemer) wordt ingezet voor een irrigatieproject in Afrika om daar de gevolgen van klimaatveranderingen tegen te gaan, mag natuurlijk niet onvermeld blijven.

Zorg ervoor, dat het stuk een titel krijgt waarin duidelijk jouw mening staat.

Tot slot zet je je naam onder het artikel en vermeld je in welke klas je zit.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.